Sorgulama Becerileri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sorgulama Becerileri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30478

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sorgulama Becerileri Ölçe?i (SBÖ), Aldan-Karademir ve Saracalo?lu taraf?ndan 2013 y?l?nda geli?tirilmi?, bireylerin **sorgulama becerilerini** ölçmeyi amaçlayan psikometrik bir araçt?r. Ölçek geli?tirme çal??mas?, arac?n geçerlik ve güvenirlik özelliklerinin detayl? bir ?ekilde incelenmesini içermektedir. Bu ölçek, özellikle e?itim bilimleri ve ö?renme süreçleri ba?lam?nda, ö?rencilerin bilgiye ula?ma, ele?tirel dü?ünme ve problem çözme yeteneklerini de?erlendirmek için tasarlanm??t?r.

Ölçe?in geli?tirilmesi süreci, sorgulay?c? ö?renme yakla??m?n?n ö?rencilerin bili?sel geli?imindeki önemine dayanmaktad?r. SBÖ, bireylerin kendi ö?renme süreçlerini yönetme ve derinlemesine anlama becerilerini nicel olarak belirlemeye yard?mc? olur.

Anahtar Kelimeler

Sorgulama Becerileri, Ölçek Geli?tirme, Psikometrik, E?itim, Ö?renme, Ele?tirel Dü?ünme, Sorgulay?c? Ö?renme.

Yazarlar

Çi?dem Aldan Karademir, Ali Sait Saracalo?lu.

Amaç

Sorgulama Becerileri Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin (özellikle yüksekö?retim ö?rencilerinin) akademik ve günlük ya?amlar?nda kulland?klar? sorgulama yeteneklerini, yetkin ve güvenilir bir ?ekilde ölçebilecek standart bir araç olu?turmakt?r. Bu araç, e?itim ara?t?rmac?lar?na ve uygulay?c?lara, bireylerin hangi sorgulama boyutlar?nda güçlü veya zay?f olduklar?n? tespit etme imkan? sunar.

Ölçek, sorgulama sürecinin farkl? a?amalar?n? (problem tan?mlama, bilgi toplama, analiz etme ve sonuç ç?karma) kapsayacak ?ekilde yap?land?r?lm??t?r. Bu sayede, e?itim programlar?n?n sorgulama becerileri üzerindeki etkileri ölçülebilir hale gelmi?tir.

Yap?

SBÖ, **sorgulama becerileri** ad? verilen çok boyutlu bir yap?y? ölçmektedir. Bu yap?, bili?sel psikoloji ve e?itim felsefesi temelinde, ö?rencinin aktif olarak bilgi in?a etme yetene?ini ifade eder. Sorgulama, sadece soru sormaktan ibaret olmay?p, ayn? zamanda hipotez geli?tirme, kan?t toplama, verileri de?erlendirme ve mant?ksal sonuçlara ula?ma gibi karma??k zihinsel süreçleri içerir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in alt boyutlar? genellikle; **Problem Tan?mlama ve Analiz**, **Bilgi Arama ve Toplama**, **Ele?tirel De?erlendirme** ve **Sonuç Ç?karma ve Yans?tma** gibi temel bile?enleri kapsamaktad?r. Ölçek, bireyin bu bile?enlerdeki yeterlilik düzeyini be?li Likert tipi derecelendirme ile ölçmek üzere geli?tirilmi?tir.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, Aldan-Karademir ve Saracalo?lu (2013) taraf?ndan yürütülmü?tür. Bu çal??malar, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne ölçüde do?ru ve anlaml? bir ?ekilde ölçtü?ünü belirlemeyi hedeflemi?tir.

Geçerlik analizleri kapsam?nda genellikle **Yap? Geçerli?i** (Construct Validity) için Aç?mlay?c? ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (AFA ve DFA) yöntemleri kullan?lm??t?r. Ayr?ca, uzman görü?lerine ba?vurularak **Kapsam Geçerli?i** (Content Validity) sa?lanm??t?r. Detayl? geçerlik katsay?lar? ve faktör yükleri, 2013 tarihli orijinal makalede yer almaktad?r.

Güvenirlik

Sorgulama Becerileri Ölçe?i'nin güvenirlik çal??malar?, ölçe?in tutarl?l???n? ve kararl?l???n? test etmek amac?yla yap?lm??t?r. Güvenirlik analizleri, ölçe?in farkl? zamanlarda veya farkl? madde setleriyle yap?lan ölçümlerde benzer sonuçlar verip vermedi?ini gösterir.

Genellikle **iç tutarl?l?k** (Internal Consistency) güvenirlik katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplanm??t?r. Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. Güvenirlik analizlerinin say?sal sonuçlar? ve alt boyutlara ait katsay?lar, ara?t?rmac?lar?n yay?mlanan makalesinde detayl?ca sunulmu?tur.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme sürecinin kritik bir a?amas? olan faktör analizi, ölçe?in yap? geçerli?ini sa?lamak için kullan?lm??t?r. Ara?t?rmac?lar, ba?lang?çta geni? bir madde havuzu olu?turmu? ve bu havuzu istatistiksel yöntemlerle daraltm??t?r.

Yap?lan Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) sonucunda, sorgulama becerileri yap?s?n? en iyi temsil eden faktör yap?s? belirlenmi?tir. Ard?ndan, Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile elde edilen faktör yap?s?n?n teorik modele uygunlu?u test edilerek ölçe?in nihai formu olu?turulmu?tur. Bu analizler, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? istatistiksel olarak desteklemektedir.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Developmental) ve Öz Bildirim Ölçe?i

ARABPSYCHOLOGY.COM

Format: Likert tipi derecelendirme (Genellikle 5'li veya 4'lü Likert, detaylar referans makalededir.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Yüksekö?retim Ö?rencileri (Muhtemelen üniversite ö?rencileri)

Age Group: Genç Yeti?kinler (Yakla??k 18-25 ya?)

Population Details: Ölçek, öncelikle e?itim fakülteleri veya akademik ö?renim gören bireylerin sorgulama becerilerini ölçmek için geli?tirilmi?tir. Örneklem detaylar?, orijinal makalede belirtilmi?tir.

Test Methodology: Ka??t-kalem veya dijital ortamda uygulanan öz bildirim yöntemi.

Anahtar Kelimeler

Sorgulama Becerileri, Ölçek Geli?tirme, Psikometrik, E?itim, Ö?renme, Ele?tirel Dü?ünme, Sorgulay?c? Ö?renme.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: caldankarademir@hotmail.com (Sorumlu Yazar: Çi?dem Aldan Karademir)

Correspondence Address: Ara?t?rmac?lar?n kurumsal adresleri, orijinal makalede mevcuttur.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Sorgulama Becerileri Ölçe?i, **2013** y?l?nda Aldan-Karademir ve Saracalo?lu taraf?ndan geli?tirilmi?tir. Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m? genellikle yazarlardan izin al?narak ücretsiz gerçekle?tirilebilir. Ticari kullan?m veya geni? çapl? da??t?m için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesine buradan eri?ilebilir: sorgulama-becerileri-olcegi-toad.pdf. Ayr?ca, MS Word belgesi de mevcuttur: sorgulama-becerileri-olcegi-toad.doc.

Kaynakça

Aldan-Karademir, Ç. ve Saracalo?lu, A. S. (2013). Sorgulama becerileri ölçe?i'nin geli?tirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Asya Ö?retim Dergisi, 1*(2), 56-65.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Makalenin Dergipark üzerindeki orijinal ba?lant?s?: dergipark.gov.tr.

Sorgulama Becerileri Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Sorgulama Becerileri Ölçe?i'nin orijinal maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Ölçek maddelerine ula?mak için yukar?da belirtilen referans makalenin tam metninin incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM